

DADES GENERALS

Nom de l'assignatura: TUBERCULOSI PULMONAR

Codi: 572080

Tipus : Obligatòria

Impartició: Dijous, en horari de 10-14 h i de 15:30-19:30 h, i divendres, en horari de 9-13 h, a la Sala de la Unitat de Tuberculosi del Hospital Universitari de Bellvitge (Campus Bellvitge), entre el 12 i 28 de Gener de 2017

Departaments implicats: Ciències clíniques

Nom del professor coordinador:

Miguel Santin (Servei de Malalties Infeccioses de l'Hospital Universitari de Bellvitge; Departament de Ciències Clíniques, Universitat de Barcelona, L'Hospitalet de Llobregat, Barcelona).

Jordi Dorca (Servei de Pneumologia de l'Hospital Universitari de Bellvitge Departament de Ciències Clíniques, Universitat de Barcelona, L'Hospitalet de Llobregat, Barcelona).

Membres de l'equip docent:

Miguel Santin (Servei de Malalties Infeccioses de l'Hospital Universitari de Bellvitge; Departament de Ciències Clíniques, Universitat de Barcelona, L'Hospitalet de Llobregat, Barcelona).

Jordi Dorca (Servei de Pneumologia de l'Hospital Universitari de Bellvitge Departament de Ciències Clíniques, Universitat de Barcelona, L'Hospitalet de Llobregat, Barcelona).

Fernando Alcaide (Servei de Microbiologia de l'Hospital Universitari de Bellvitge; Departament de Patologia i Terapèutica Experimental, L'Hospitalet de Llobregat, Barcelona).

Joan Caylà (Departament d'Epidemiologia, Agència de Salut Pública de Barcelona, Barcelona; Àrea de Medicina Preventiva i Salut Pública, Universitat Autònoma de Barcelona, Barcelona).

Pere Joan Cardona (Unitat de Tuberculosi Experimental, Institut Germans Trias i Pujol; Departament de Genètica i Microbiologia Universitat Autònoma de Barcelona, Barcelona).

Cristina Gámez (Unitat TEP, Institut de Diagnòstic per la Imatge (IDI)-Bellvitge, L'Hospitalet de Llobregat, Barcelona).

Julià González (Servei de Microbiologia-CDB, Hospital Clínic-ISGLOBAL; Departament d'Anatomia Patològica, Farmacologia i Microbiologia, Universitat de Barcelona, Barcelona).

Jose Domínguez (Servei de Microbiologia, Institut d'Investigació Germans Trias i Pujol; Departament de Genètica i Microbiologia, Universidad Autònoma de Barcelona, Badalona, Barcelona).

Joan Pau Millet (Departament d'Epidemiologia de l'Agència de Salut Pública de Barcelona, Barcelona; Director Mèdic de Serveis Clínics, Barcelona).

Crèdits ECTS: 3

Hores estimades de l'assignatura: 75

- **Hores presencials (classes magistrals, seminaris interactius, treball tutelat):** 48
- **Hores aprenentatge autònom (treball autònom):** 27

Competències que es desenvolupen en l'assignatura

COMPETÈNCIES TRANSVERSALS INSTRUMENTALS EN L'APRENTATGE DE L'ASSIGNATURA.

- Ser capaç de actuar col·legiadament amb altres especialistes i assessor-los en l'àmbit assistencial.
- Ser capaç de treballar en equips interdisciplinaris i de manera autònoma en recerca biomèdica.
- Ser capaç d'ensenyar i divulgar els coneixements a tot tipus d'audiència i en diferents idiomes.
- Ser capaç d'estar al dia dels coneixements científics rellevants en l'àmbit nacional i internacional.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES.

- Ser capaç d'abordar de manera autosuficient el diagnòstic i tractament de la tuberculosi pulmonar.
- Ser capaç de prendre les mesures adequades de prevenció de la transmissió de la infecció en l'àmbit sanitari i la comunitat.
- Ser capaç d'assessorar altres especialistes en el maneig de la infecció tuberculosa latent per tal de prevenir el desenvolupament de malaltia activa en pacients de risc.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

Objectiu general.

L'objectiu principal de l'assignatura és dotar a l'alumne d'una formació específica en tuberculosi pulmonar, que hi proporcionï les competències necessàries per enfrontar-se als casos de tuberculosi en els aspectes diagnòstic, terapèutic i de prevenció.

Objectius específics.

- Conèixer l'epidemiologia de la tuberculosi com a problema de salut mundial.
- Conèixer les formes clíniques, mètodes diagnòstics i tractament.
- Conèixer les avantatges i limitacions dels diferents mètodes diagnòstics radiològics i microbiològics.
- Conèixer les bases bacteriològiques del tractament de la tuberculosi.
- Conèixer els fàrmacs antituberculosos, els seus efectes secundaris i interaccions.

Bloc temàtic o de continguts de l'assignatura

Nº	Fecha	Horario	Título	Profesor	Idioma
1	12.01.17	10-12 h	La tuberculosis (TB) como problema de salud pública global. Epidemiología (CM)	J. Caylà	Castellano
2	12.01.17	12-14 h	Patogenia. Modelos experimentales	P.J. Cardona	Inglés
3	12.01.17	15:30-17:30 h	Historia natural y formas clínicas de la TB (CM)	J. Dorca	Catalán
4	12.01.17	17:30-19:30 h	Radiología simple y nuevas técnicas de imagen para el diagnóstico de TB (SeT-P)	C. Gámez	Castellano
5	13.01.17	9-11 h	Diagnóstico microbiológico de la TB (CM)	F. Alcaide	Castellano
6	13.01.17	11-13 h	Pruebas de sensibilidad a los fármacos anti-TB (CM)	J. González	Inglés
7	20.01.17	10-12 h	Estudio de contactos: Estrategias de diagnóstico y tratamiento (CM)	J.P. Millet	Inglés
8	20.01.17	12-14 h	Aplicación racional de las técnicas de diagnóstico rápido en la práctica clínica (SeT-P)	F. Alcaide	Castellano
9	20.01.17	15:30-17:30 h	Bases del tratamiento de la TB Nuevos fármacos y estrategias de tratamiento (CM)	M. Santin	Inglés
10	21.01.17	9-11 h	Diagnóstico de la infección TB latente (SeT-P)	J.A. Domínguez	Inglés
11	21.01.17	11-13 h	Tratamiento ambulatorio vs. ingreso hospitalario: Pros y contras. (SeT-P)	M. Santin	Catalán
12	28.01.17	10-12 h	Casos clínicos (1) (SeC)	M. Santin	Castellano

13	28.01.17	12-14 h	Casos clínicos (2) (SeC)	J. Dorca	Inglés
14	28.01.17	15:30-17:30 h	Casos clínicos (3) (SeC)	J. Dorca	Catalán

CM= Clase magistral; SeT-P= Seminario teórico-práctico.

Metodologia i organització general de l'assignatura

- 1. Classes magistrals.** Seran classes presencials de 2 hores de durada. En elles s'entrarà en profunditat en el tema a tractar i es donarà un marge ampli per discussió amb els alumnes i resolució de dubtes (7 classes= 14 hores).
- 2. Seminaris teòric-pràctics.** Seminaris de 2 hores. En aquest format es desenvoluparan temes que per les seves característiques tenen un component que s'adapta a la presentació de casos pràctics per il·lustrar el tema, però que requereixen explicació teòrica (4 seminaris= 8 hores).
- 3. Seminaris de casos.** Seminaris de 2 hores de durada en els que es presentaran casos clínics il·lustratius de diferents punts d'interès diagnòstic, epidemiològic o terapèutic (3 seminaris= 6 hores).
- 4. Treball tutelat.** Treball tutelat sobre un tema de l'assignatura, prenent com a base les classes magistrals. Se'ls proporcionarà la bibliografia adient per a desenvolupar-lo (20 hores).
- 5. Treball autònom.** L'alumne recollirà en un portafoli (l'haurà de presentar no més tard de 2 setmanes d'acabar l'assignatura) les activitats realitzades i les habilitats adquirides en l'assignatura (27 hores).

Avaluació

1. Assistència i grau de participació a les classes i els seminaris 50%
2. Treball tutelat 40%
3. Portafoli 10%

Per tal de aprovar l'assignatura s'han de fer les 3 activitats.

Fons d'informació bàsica

Material que es proporcionarà.

1. Guía de la tuberculosis para médicos especialistas 2003. José A. Caminero Luna, Unión Internacional Contra la Tuberculosis y Enfermedades Respiratorias (UICTER).
2. Grupo de trabajo de la Guía de Práctica Clínica sobre el Diagnóstico, el Tratamiento y la Prevención de la Tuberculosis. Centro Cochrane Iberoamericano, coordinador. Guía de Práctica

Clínica sobre el Diagnóstico, el Tratamiento y la Prevención de la Tuberculosis. Plan de Calidad para el Sistema Nacional de Salud del Ministerio de Sanidad, Política Social e Igualdad. Agència d'Informació, Avaluació i Qualitat en Salut (AIAQS) de Catalunya; 2009. Guías de Práctica Clínica en el SNS: AATRM Nº 2007/26.

3. Material de les classes en format pdf (Campus virtual).

4. Referències actualitzades i resum dels casos clínics pels seminaris.

Bibliografia rellevant i altres fonts d'informació.

1. Targeted tuberculin testing and treatment of latent tuberculosis infection. *Am J Respir Crit Care Med* 2000;161:S221-S247.

2. Centers for Disease Control and Prevention. Treatment of tuberculosis. American Thoracic Society, CDC, and the Infectious Diseases Society of America. *MMWR Morb Mortal Wkly Rep* 2003;52(RR11): 1-77.

3. Saukkonen JJ, Cohn DL, Jasmer RM, et al. An Official ATS Statement: Hepatotoxicity of Antituberculosis Therapy. *Am J Respir Crit Care Med* 2006;174:935-52.

4. Centers for Disease Control and Prevention. Updated Guidelines for Using Interferon Gamma Release Assays to Detect Mycobacterium tuberculosis Infection — United States, 2010. *MMWR Morb Mortal Wkly Rep* 2010;59(RR5):1-26.

5. Gonzalez J, García JM, Anibarro, et al. Documento de consenso sobre diagnóstico, tratamiento y prevención de la tuberculosis. *Enferm Infecc Microbiol Clin* 2010;28(5):297.e1–297.e20.

6. Centers for Disease Control and Prevention (<http://www.cdc.gov/tb/>).

7. International Union Against Tuberculosis and Lung Diseases (<http://www.theunion.org/>).

8. World Health Organization (<http://www.who.int/topics/tuberculosis/en/>).